

Godine kao da ne postoje

dušan matic

SUOČENJE

On ga gazi
On ga blagosilja
Pita se ko je ovde
Ga?

Ona ne korača
Ona lebdi u vazduhu

To mi se ne sviđa

Sa dva lika u grudima
Nije lako
Stati
Jednom nogom us
Pravno

Frančeska i Paolo
Na visoravnima sna
Oni se suočavaju

Nova azbuka
Da pomiri sve azbuke

Suočenje
Podne života

NE NALAZI SE

Ne nalazi se la
Ko forma
Iza razigranog
Zagrenutog vala plati
Prvobitnog rođenja

Kreće se lađa francuska

Spomenik kamili koja je prošla
Kroz iglene uši

Sparušen krik na barikadama

Svako dete koje se rodi
Još jedan nov pogled
Bačen na svet
I nov cvet
Nov cvet se rascvetava

Dubi na glavi
Zagledan
U koso zalazeće sunce

O KRLEŽI PONOVO

Složio sam se, nedavno, da moj tekst, napisan pre petnaest godina, u jednom izuzetnom trenutku, o Krleži, objavim, po savetu Redepovom, pošto je našoj pažnji, toliko budnoj, bio izmakao u onoj bujici napisa o velikom piscu *Na rubu pameti*. Složio sam se s predlogom o preštampavanju iz perspektive jednog nedavnog slučaja preštampavanja jednog mog, drugog, teksta o Carli Čaplinu pisanom povodom proslave šezdesetogodišnjice filma 1956. Tom prilikom, primio sam od meni dragog, mladog i velikog pesnika, plamenog, da, Brane Petrovića, nekoliko uzbudljivih reči o tom tekstu. To su trenuci kad se besmisao življenja najednom ispuni nekim ljudskim sporazumom. U zenitu samog smisla. To pismo mi je mirno dopustilo da napišem dve ili tri rečenice iznad preštampanog teksta iz 1963.

Međutim, čini se, u *Književnim novinama* vrlo je smelo izvršena operacija mog teksta. Izostavljen je ceo završni pasus koji govori o *povodu* pisanja tog mog pisanja. Po meni, kao što je poznato, nema pitanja *uopšte*, već samo pitanja koja se *konkretno* postavljaju, kao odgovora na njih, samo konkretnih.

Oni koji iole razumeju *povodljivost* razloga pisanja, kao i intenzitet formulisanja jedne misli u vezi s tim, razumeće da mi je trebalo naći tačan *naglasak* za glasno razmišljanje pred okupljenim gledaocima, na izložbi *scenografskih* obrada Krležinih dramskih dela, na Pozorju, Sterijinom, u Novom Sadu, koji i inače znače ogroman napor za mnoge pozorišne trudbenike oko jednog *dramskog* teksta, o čemu tako uzvišeno govori Hegel, u svojoj *Estetici*, povodom Drame, da sam i nehotice tražio najeklatantnije reči o onome čije je delo bilo razlog za umetničke i ljudske napore, koji tek znače pozorište.

Na kraju te moje kratke reči (*Krležin dramski genije*), hteo sam da kažem upravo to bitno za dramsku umetnost, to neko zajedništvo takvog dela, gde je tekst tek

jedan *vid* te stvari, a tek ukupan prizor pred nama, sama ta stvar, hoću da kažem drama, još šire, samo pozorište. A Krleže nije bilo tu, u izložbenoj sali. Učinilo mi se neophodnim da govorim o *gledanom* Krleži, ne o *čitanom*. Bez tog poslednjeg pasusa iz 1963, u tekstu 1978, učinilo mi se najednom da nema *srazmere* u mojim rečima, i da one, ovako, te moje reči, lebde u vanprostoru, da su nekako *u vetar* rečene, gotovo uzaludno.

PISANO KAO PREDGOVOR »BUĐENJA MATERIJE« NIJE BIO OBJAVLJEN

Godine kao da ne postoje za ove pesme. Nastale u toku trideset i više godina, one kao da ih poriču, i kao da su našle neki svoj unutrašnji redosled, te uobičajeni datumi tu više ne vrede. Po nekoj gustini doživljaja, po nekoj unutarnjoj blizini ili daljini, one jedine teme, gotovo muzičkog napeva, našle su se okupljene: trideset i jedna pesma, i zatvorile se u krug, koji, čini mi se, živi svojim posebnim životom, nezavisno od svega što sam inače napisao. To je bio i jedini razlog što su sačinile ovu knjigu.

Upravo u tome i leži duboka razlika između *Bagdale* i *Buđenja materije*.

Dok sam sastavljao *Bagdalu*, jedino sam vodio računa o vremenu i prostoru, bolje reći, o *vremenu-prostoru*, kako nas Ajnštajn uči, u kome sam živio i mislio da bih se u njemu snašao, te da godine, događaji i doživljaji koji su našli mesta u mojim pesmama i tekstovima, isto tako i neki tuđi tekstovi, nezavisno od njihove pismene vrednosti, govore o svetu i meni. U *Buđenju materije* kao da je reč o jednom dijalogu, koji nije više između mene i sveta, između mene i drugih, već dijalog između mene i tišine, kako bi rekao Kjerkegor, između mene i mene, kad je istorija postala sastavni deo mene, i ja samo jedna njena struna koja odjekuje ovim glasovima.

(Iz knjige *Konačna jesen*)

likovni prilozii na stranama: 416, 423, 428, 430, 433 i 436, grafike marka krsmanovića